

جریدہ علمیہ

مشيخت جليله اسلاميه نك جريدہ رسميه بيدر

ذی القعدہ سنہ ۱۳۴۰

عدد ۷۷، ۷۶

شمديلك آيدہ بر نشر اولنور

برنجی سنہ

دين اسلامده ميلاد عيسى عليه الصلاة والسلام مسئله سي

ان الله يبشرك بكلمة منه اسمه المسيح و (انما المسيح عيسى بن مريم رسول الله و كلمته القاها الى مريم و روح منه) آيت كريمه لرنده حضرت عيسايه كلمه الله و روح من الله اطلاق اولنمشدر كه بوده حضرت عيسانك بلا واسطه نطقه اب مجرد كن كلمه سيله طوعمش اولديغه دليلدر . چونكه انبياي سائرته نك جمله سي دخي موجودات سائرته كي كن كلمه سيله وجوده كمش ايسه ده كافه سي واسطه اب ايله تكون ايدوب حضرت عيسايه منحصراً كله ايله تكون ايتماش اولديغندن يالكز حضرت عيسايه كلمه الله اطلاق اولنمش و انبياي سائرته حقه ده بويه بر اطلاق نازل اولمامشدر . حضرت آدم باباب ولا ام مخلوق بر كلمه الهيه اولديني حالده يالكز عيسايه كله اطلاق بيورلمسي (يا اهل الكتاب لاتغفلوا في دينكم ولا تقولوا على الله الا الحق) قول جليلنده بيان بيورلديني وجهله حضرت عيسانك بشردن باباي اولمامسي حسييله اهل كتابدن يهودك حضرت عيسانك حاشا ولد زنا و نصارانك ابن الله اولديغه قائل اولمق صورتيه غلو ايدوب و بوغلو دفع و ابطال لازمكليكندن — و حضرت آدم حقه ده بويه بر غلو واقع اولمامسندن طولاييدر .

(تنبيه)

صحابه كرامدن بر چوق ذوات تفسير قرآن ايش اولوب ايجلرنده معروف اولانلر خلفاء اربعة ، ابن عباس ، ابن مسعود رضی الله عنهم حضرت ايددر . مشارايم مياننده ده اك چوق تفسيرى مروي اولان اولاب ابن عباس دركه ترجمان القرآن تسميه اولنمشدر . ثانياً ابن مسعود اولوب مشارالهدن دخي بك چوق آيات كريمه نك تفسير لري روايت اولنمشدر . تابعين دن تفسير ايله مشهور اولانلر مجاهد ، عطاء ، عكرمه ، سعيد بن جبیر ، طاوس ، زيد بن اسلمدر .

بوندن صكره صحابه ايله تابعينك اقوالني جامع تفسير لر وجوده كتيرلمشدر . سفیان بن عيينه ، وكيع ، شعبه ، عبدالرزاق ، زيد بن هرون تفسير لري كي . مفسر كبير ابن جرير طبري بوذواتدن صكره در . ابن جريرك تفسيرى ، تفاسير متقدمينك اجليدر . آندنصكره تفسير تعمم ايدرك زجاج ايله رمانيه منتهى اولمشدر . علامه زنجشیری ده بوايكي مفسردن اخذ ايتمشدر . بوندن صكره رازی ، بیضاوی حضراتي

تفسیر وجوده کتیرمش و بونلر مفسرینک اک مشهور و معروفلی اولوب بونلردن غیره
دها نیجه نیجه اعظم علما یک مهم و مفید تفسیرلر یازمشلردر . لسان عربیه عالم اولان
علوم و فنونک کافه سی ده مفسرینک خلفای راشدیندن بدأ ایله سلفلریه خلفلرندن مأخوذدر .
هله متأخرین مفسریندن زجاج ایله زحشری ، بیضاوی علوم لسانیه دن بالخاصه علم
ونحو اشتقاق اماملرنددر . علامه زحشری علم معانی ، بیان و بلاغتک یکانه امام هامیدرکه
تفسیرنده کندیسکی کبی بو فلرده بارع وامام اولیانک تفسیر کلام الله تصدییه صلاحیتی
اوله میه جفی سولمشددر .

متأخرین تفسیرلرنی متقدمین کبی شکلاً اقوالی صحابه و تابعینی اتیان صورتیله روایت
دکل آنجق معارضلرمنک آرزو ایتدیکی کبی صرف علوم لسانیه ده کی تجرلرینه منی بوتجرك
بخش ایلدیکی عظیم صلاحیت استناداً علوم مذکورده نک قواعد و شواهدینه ، ضوابط
و روابطنه اساسات و قیاساتنه ، قوانین و براهیننه ، اصول معقول و منقولنه توفیقاً یازمشلردر .
فقط هیچ برآیتک تفسیرنده سلف امتک اقوالندن خارجه چیقماشلردر چونکه سلف
لسان عربیه بالخصوص لسان وحیه خلفدن دها ائی واقف و بو اعتبار ایله معانی قرآنی
بیانده دها صلاحیتداردرلر دها طوغر و سی خلف قواعد و قوانین لسانیه یی ده سلفدن اخذ
ایتمشددر . او قواعد و قوانینک شواهد و براهینی ده عینیه سلفک کلاملریدر .

بناءً علیه قرآنی بر حقیقی بیان ایدرکن خلف ایچون سلفدن آیلمه نک ماده امکانی یوقدر .
خلف بیانانده سلفدن تبعاً ایتدیکجه آکا طوغری کیدرک دوری بر حرکت اجرا ایدر . روایتدن
بتون بتون مجرد اوله رق صرف علمی ، لسانی برشکلده یازلمش یوزلرجه تفاسیر متأخرین
وارددر . بونلر برر برر تدقیق اولنسون هیچ بریسنده سلفه مغایر بر سوزده تصادف اولنه ماز .
بالعکس جمله سنده درایتک روایت تمایله مطابق اولدینی کوریلور . بدیهی درکه سلف
مفسریندن خلفاء اربعه ، ابن عباس ، ابن مسعود . مجاهد ، عطاء ، عکرمه ، سعید بن
جبیر ، سفیان بن عیینه ، حتی ابن جریر ، زجاج ، زحشری عمومی اوله رق لسان عربی
و خصوصی اوله رق لسان قرآنی ده قاموس صاحبلرندن دها ائی بیلیرلر و تفسیر قرآنه
و حتی علی الاطلاق برلغته تعلق ایدن هر هانکی بر مسئله ده مشارالهم قاموسه دکل قاموس
صاحبی آنلره مراجعت و آنلرک اقوالیله احتجاج ایدر .

مشارالهم لغت عربیه یی لسان العرب و صحاح صاحبلرینک مدار احتجاجلری اولان
لغو یون معروفه دن دخی اعلا بیلیرلر . فضلّه اوله رق لسان قرآنه ده واقفدرلر . بناءً علیه

مشار اليهمك اقوالى خلافة اوله برق قاموس كيلرينك سوزلريله احتجاج ايدملك
طوغرى اوله ماز . مع مافيه صاحب قاموس كى بتون علمای لغت دخى زجاج
وزمخسريدن وحى دها يوقارى طبقه لرده كى عظمای مفسريندن استفاده وبرچوق حقائق
لغويه يي آنلردن نقل ايدرلر . هله تفسير قرآنه متعلق هيچ برمسئله ده آنلرك قولنه
مخالف برشى سولزلر وسوللامشدرلر . بالعكس لغات قرآنيه يي آنلرك اقوالندن اخذ
ايدهرك تفسير ايتملردر .

معارضمى حضرت جبريلك حضرت مریمه بشر شكلنده تمثیل ايدرك حضرت عیسا
ایله تبشیر و مشار اليهانك بوتبشیر و مكالمه عقبنده عيسايه حامل اولديغى ناطق اولان (فارسلنا
اليها روحنا فتمثل لها بشراً سويا) آيت كريمه سنى ظاهرندن صرف ايله كويا تاويل ايتك
ايسنيور وبو آيتده مفسرينك جبريل معناسنه اولديغى بيان ايتدكلى روح حقنده كى قولى
كويا جرح ايتك ايچون قاموسى حجت كوسته ريك اورادن بعض سوزلر نقل ايدور فقط
قاموسك اولبايده كى سوزلرينى نقصان اوله رق كتيور . حالوكه مسئلته يي تماميله تنوير
ايچون قاموسك عبارته سنى ناقص دكل تمام اوله رق نقل ايتك ايجاب ايدردى .

معارضمى روحك قاموسده وحى ايله تفسير اولنديغى ادعا ايدور . عاصم افنديك
قاموس ترجمه سنده (وروح قرآن عظم الشانه ووحى الهى به اطلاق اولنور . وجبريل امينه
اطلاق اولنور . الروح ايله جبريل همشاردر . و حضرت عيسايه اطلاق اولنور . ونفخ
معناسنه دركه نفس ايله اوفورمك و اوفلمكدور . وامر نبوته دخى روح اطلاق اولنور .
باعث حیات روحانى اولديغيچون و حضرت رب العالمينك حكم وامرينه اطلاق اولنور .)
دينلمشدر .

ايشته اول بولشونى سويله لم كه عاصم افنديك بوسوزلرى قرآن كريم ايله مفسرينك
كلامندن اقتباس ايتمشدر . وبوسوزلرك هيچ بريسى لغويونك كلام مخصوصى دكلدر .
بناءً عليه مفسرينك كندى كلامى عاصم افندى حسابنه وعاصم افندىك سوزى اولمق
اوزره ينه مفسرينك علمنه فصل حجت اوليور . بارى مفسرينك علمنه استعمال اوله جق
حجت آخرك كلامى اولملى ايدى .

عاصم افندى روحك وحى معناسنه كلديكى يازديغى كى جبريل امينه ده اطلاق
اولنديغى والروح جبريل ايله همشار اولديغى يازمشدر . بناءً عليه روح يالكز وحى معناسنه
مخصوص اولمديغى كى عاصم افندى ده يالكز وحى معناسنى يازمامشدر . روحك بوتون

شهو مغالری قرآند موجوددر . وهر رینک آری آری یری واردر . بناءً علیه روح قرآن عظیم الشانده کی اطلاقاتنک عمومندہ یالکز وحی معناسنه دکدر .

معارضمن (مفسر لک سوزی مناقشه ایدیلیر ؛ جرح ایدیلیر ، رد ایدیلیر ویا قبول ایدیلیر بر مسئلهده برویا بر قاچ یاخود بتون مفسر لره قارشی عدم اعتماد کوسترمک حق محفوظدر .) دیور . بر مسئلهده ویا بر قاچ مسئلهده بتون مفسر لک سوزینه عدم اعتماد کفردر . مختلف فرق اسلامیه منسوب بونجه مفسرینک اتحاد روایت ودرایتله مترافق اوله رق اتفاق ایلدیک شی امتک اتفاق ایلدیک شی دیمکدر . و دیناً معنای قرآن اولدینی بالضروره معلوم اولان شی در .

عامه امتک اتفاق ایلدیک شیئه عدم اعتماد کفردر . کذا دیناً معنای قرآن اولدینی بالضروره معلوم اولان بر شیئی طائماق قرآنی طائماق ، و بی صلی الله تعالی علیه وسلمه کتیردیک بعض شیده تکذیب ایتک دیمکدر . حضرت عیسا و مریم حقارنده کی آیات قرآنیه نک روایتدن عاری ویا لکز درایه ، لغه ، قاعده تفسیری روایه تفسیرینک عینی در . مذهبا ، مشرباً نه قدر متخالف اولسه لر بیله ارباب درایتک هیچ بری بو آیاتک معناسنده نه بر صاحب درایته ونده سائر اصحاب روایته مخالفت ایتامشدر . بناءً علیه بو آیاتک معانیسی حقنده عموم امتک اتفاق روایات ودرایاتی حسیله ضرورت دینیه موجوددر . بوسوزی قبول ایتیمان کیمسه قرآنی درایه تفسیر ایدن هر هانکی بر مفسرک آیات مبحوثیه تفسیر جمهور خلافتده تفسیر ایتدیکنی اثبات ایتسون ؛

فی الحقیقه بویه بر مفسر یوقدر چونکه اساناً ، قاعده بناءً علیه ماده اولیه بر تفسیره امکان یوقدر . حتی مریمک نفخ جبریلدن حملی عقلاً استبعاد ایدن فلاسفه بیله مریمک یلازوج حمل وولادتنه دائر اولان آیات کریمه نک اولباید کی دلائل قطعیه سنه مخالفت ایتیمکی دوشونماشدر چونکه بونک لساناً امکانسر لغی تقدیر ایتشدر بناءً علیه حضرت مریمک سبب حملی کندیسنک قوه خیالیه سنه عائد اوله رق صرف روحیدر . دینه رک تأویل ایتشدر . بوباید تفسیر آلوسینک سورده آل عمرانده (قال كذلك قال ربك) تفسیرینه باقیلسون ؟

روحک وحی معناسی اساساً مفسر سوزیدر . بناءً علیه بوسوز قاموس کلامی دکل حقیقتی وجهله مفسر کلامی اولمق اوزره قبول ایدملی ایدی . یوقسه مفسرک کلامی آخرک

کلامی اولدینی ادعاسیله برابرینه عین مفسر علیهنه حجت اوله رق استعمالنه قیام ایدلمسی غریب اولمشدر .

عاصم افندی مفسریندن آلهرق روحک اطلاقات متعدده سی میاننده وحی معناسنده اطلاق اولدینی سویلیور . فقط سورة مریمده کی (فارسلنا الیها روحنا فتمثل لها بشرآ سویا) آیت کریمه سنده کی روحک وحی معناسنه اولدینی سویلیور . مادام که مفسر کلامنه اعتبار اولنمیوب یالکز قاموس کلامنه اعتبار اولنیور . اما ایستر ایسه اوکلام یننه مفسرک کلامی اولسون وقاموس آنی مفسردن استفاده ایش بولنسون ومادام که سوزک مفسر لسانندن چیقمسی مقبول دکلدرد . وآنحقی برلفت کتابنده مندرج بولنمی مطلوبدر .

ایشته عاصم افندی صدد بحث اولان آیت کریمه ده روحک وحی معناسنه کلدیکی سویلماشدر . بناء علیه معارضک اعتماد ایتدیکی کلام قاموس مدعاسنی اثبات ایتماشدر .

سورة نحلک ایکنجی آیتده روحک وحی معناسنه اولسی بویجته هیچ برافنده تأمین ایتمز . بالعکس کلام مفسرینی تأیید ایدیور . بچشمز (فارسلنا الیها روحنا) ده کی روحه دائردر که مفسرین بونی یالکز ماک یعنی جبریل ایله تفسیر ایدیورلر . معارض بونی جمهور مفسرین خلافه عندی اوله رق وحی ایله تفسیر ایتمک ایستدیکندن سورة نحلک ایکنجی آیتده کی روحی بوکا دلیل کتیریور . سورة نحلده کی آیت شودر . « ينزل الملائكة بالروح » . بوآیت کریمه ده ملائکه روح ایله نازل اولورلر بیورلمشدر . بونده (ملائکه) دلالته روحک یاوحی ویاخود قرآن اولسی ضروریدر . نته کیم اوایله تفسیر اولونمشدر . حالبوکه (فارسلنا الیها روحنا) ده ملک ذکر ایدلمیور که آیت نحلده اولدینی کی بونده ده روحک وحی ویاخود قرآن ایله تفسیری ایجاب ایتسون . سورة نحل آیتده کی ملائکه ضرورت ودلالته مبنی روحک وحی معناسنه اولمسندن فارسلنا ده کی روحک بلادلیل وحی معناسنه اولسی لازم گلز .

ایمدی (فارسلنا) ده روحک وحی معناسنه اولسنی مقتضی هیچ بر دلیل یوقدر . بالعکس قازوشونده قطعی برمانع واردر که بشر اوله رق تمثلدرد . وحی که خطا بدر تمثلد ایتسی متصور اوله ماز . تمثلد آنحقی ملائکه یه مخصوصدر .

معارض (مریمه) کوندربیلن روحدن مقصد وحیدر . ملکه مریم آره سنده کی مخاوره نکه عالم مثاله وقوع بولدینی استدلال اولنه بیلیر « دیدکدن صوکره بوآیتده روحک وحی معناسنه اولدینی اثباته اوغراشمش وقاموسک عباره سیله برابر سورة نحلده کی آیتده واقع روحک وحی معناسنه اولدینی سویلشدر . مادام که ملکه مریم آره سنده مخاوره وقوع بولدینی

اعتراف ایدیلپور . ملك ايسه آيتده روح تسميه اولنان رسول الهيدر ، آرتق روحك وحى معناسنه آلمسنه حاجت قالميور .

فى الواقع بونكه آرتق اوغراشامليدر . چونكه تناقض اوليور . آيت كريمه حضرت جبريلك حضرت مريمه عالم حس وشهادته تد تام الاعضا برانسان شكلنده تمثلى ايتديكى حقهده نص صريحدر . اساساً جبريلك ويامليكك تمثلى استبعاد ايله عدم قبول بشقه ، نص صريحى تفسير ينه باشقهدر .

صرف عقلنه اتباع ايدن بر كيمسه ملكك بشر شكلنده تمثلى استبعاد ايده بيلير . فقط صريح اولان بر نصى ده كندينك استبعاد شخصيسنه بناءً صراحتنه منافى هر هانكى بر معنايه صرفه صلاحيتدار اوله ماز . اصفياى عباده كوندريلن ملائكه نك رؤيا عالم لرنده كوروندوكارى بيانيله على الاطلاق وحيك بومعنايه اولدينى وجبريلك مريمه تمثلى ده بوقيلدن بولندينى اياما ايديلپور .

بركره وحى يالكز رؤيا ديمك دكلدر واصفياى عباده كوندريلن ملائكه نك دائماً رؤيا عالم لرنده كوروندوكارى سويلان كيمدر . ملائكه نك نه صورتله كوروندوكارى انبيادن بشقه مى بيله من . چونكه كورن وكنديسنه كوندريلان يالكز اولردر . كيفيت رؤيت وتمثلى اوزاقدن تماشا ايدن بر شخص ثالث يوقدر .

شوالده اصفيان غريسك بوبابده كى سوزينك هييج بر قيمت ومعناسى يوقدر . بومسئله ده شخص ثائنه ترتيب ايدن شى ، آنلره سزملائكه كى عالم حس وشهادته كورمديكز ديمك دكل بالعكس آنلك سوزلرينى بلا تغير ولا تحريف عيناً قبول وتصديق ايتك ويا خود هييج بر صورتله قبول ايتامكدر . كوزمله شوبله كوردم ديپانه سن اونى كوزكله كورمك رؤياده كوردك ديمك آكا بغير حق تحكم وآنك سوزينى كوز كوره تحريف ايتكدر . حضرت جبريلك دحيه صورتنده تمثلى ايتديكى اثبات ايچون كلفته حاجت اولمامليدر . مع هذا جبريلك رجل شكلنده تمثلى ايدرك تعليم دين ايچون حضور رسول الله كمش اولديغه دائر اولان (احسان) حديثى محييج بخاريده موجوددر .

صكره (فارسنا الها روحنا فتمثل لها بشرا سويا) لعظيله ملائكه نك بشر صورتنده تمثلى ايتديكى حقهده اك صريح واك قطعى نص قرآنى وار ايكن بوبابده حديث متواتر

آرامغه نهدن لزوم کوریلدور . جبريلك انسان صورتنده رسول الله صل الله عليه وسلمه
مثلی هیچ بروجهله محتاج اثبات اولمیان قضایای ضروریه دندر .

سید نسیب

اخلاق سنیه رسالتپناهیدن برنبذه

اکل و شرب رسالتپناهی مناسبتیه جلائل اخلاق نبویهدن بعضیلری بیان اولتور :
اصحاب کرام هر میوه نك ترفنده سنی تبرکاً رسول اکرمه تقدیم ایدرلر ایدی . علیه
صلوة والسلام افندمز بو تقدیمه لردن محظوظ اولورلر ، اصحابنه خیر وبرکتله دعا
یوریرلر ایدی . صاحب سعادت افندمزك بوکی جمیله لره پك بوپوك احسانلرله مقابله
یوردرقلری ده واقعدر . اصحاب کرامدن معوذ بن عفراء ، کریمه سی ربیع ایله برکون
تضور رسالته برطابق ترفنده میوه کوندرمش ایدی . رسول اکرم بوهدیه دن محظوظ
لدیلر . نزد سعادتلرنده بحریندن کوندرلمش اولان برچوق حلیات ، دیگر روایت
ورده آلتون وار ایدی . هدیه تقدیم ایدن ربیعه بوآلتونلردن برآوج احسان بویوردرلر .
سرور عالم افندمز خاکپای رسالتپناهیلرینه تقدیم ایدیلن ترفنده میودلری اولامبارك
وداقلینه بعده کوزلرینه دوغرو کوتوریرلر ، بالعا فیه موسم جدیدی ادرا کلرندن دولایی
الق تعالی و تقدس حضره لرینه بوصورتله وجیهه تحمیدوشکرانی ادا ایلدن صوکر : یارب
ن بزه بومیوه نك اولینی کوستردیکک کی آخرینی ده کوستر دییه دعا بویوریرلر ایدی .
ط هنوز کیمسه نك طاعمدینی ترفنده میوه نك تناوانی مروت سنیه لرینه منافی کوردکلرندن
تضور سعادتلرنده چوجق وارسه چاغیروب سنأ ک کوچکلرندن باشلامق صورتیه آنلره
نسان بویوریرلر ایدی . فخر کائنات افندمز کافه افعال سنیه لری کی و احسان نبویلرنده ده
لق عظیم رسالتپناهیلرینک غایت علوی بر اثر دیگرینی کوسترلر ایدی : شویله که حضور
میلرنده اهل بیت رسالته منسوب صبیان ایله اصحاب کرامک اولادی بولنورسه اولاد
ابهی صبیان اهل بیته تقدیم وترجیح بویوریرلر ایدی .